

*Tərən Seyidov
Leyla Zöhrabova
Aytən İbrahimova*

**AZƏRBAYCAN
LADLARININ
TƏDRİSİNƏ DAİR
MÜNTƏXƏBAT**

I hissə

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

ÜZEYİR HACIBƏYLİ ADINA BAKI MUSIQİ AKADEMİYASI
ORTA İXTİSAS MUSIQİ MƏKTƏB-STUDİYASI

Tərlan SEYİDOV
Leyla ZÖHRABOVA
Aytən İBRAHİMOVA

AZƏRBAYCAN LADLARININ
TƏDRİSİNƏ DAİR

M Ü N T Ə X Ə B A T

I hissə:

AZƏRBAYCAN XALQ MAHNI VƏ RƏQSLƏRİ

MUSIQİ TƏDRİSİ MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜÇÜN

«Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları»,
«Solfecio», «Xor sinfi», «İxtisas aləti», «Ümumi fortepiano» və
«Not qiraəti» fənləri üzrə

DƏRS VƏSAİTİ

*Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin
28 aprel 2015-ci il tarixli 508 №-li əmri ilə
təsdiq edilmişdir*

BAKI

Dərs vəsaiti Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının məktəb-studiyasında hazırlanıb və aprovasiya olunub.
BMA-nın Elmi Şurası tərəfindən təsdiq edilmişdir
(24 dekabr 2014-cü il tarixli 4 № li protokol).

Elmi redaktor: **Fərhad Bədəlbəyli,**
SSRİ və Azərbaycan Respublikasının xalq artisti, professor

Redaktor-tərtibçi: **Cəmilə Həsənova,**
sənətsünaslıq üzrə elmlər doktoru, professor

Rəyçilər: **Arif Məlikov,**
SSRİ və Azərbaycan Respublikasının xalq artisti,
Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, professor;

Ramiz Zöhrabov,
Azərbaycan Respublikasının xalq artisti,
sənətsünaslıq üzrə elmlər doktoru, professor

S 30 Tərlan Seyidov, Leyla Zöhrabova, Aytən İbrahimova. Azərbaycan ladlarının tədrisinə dair müntəxəbat. I hissə: Azərbaycan xalq mahnı və rəqsləri. Musiqi tədris müəssisələri üçün “Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları”, “Solfecio”, “Xor sinfi”, “İxtisas aləti”, “Ümumi fortepiano” və “Not qiraəti” fənləri üzrə dərs vəsaiti. Bakı, “Təhsil”, 2014, 88 s.

Dərs vəsaiti Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən nəşr olunan Fərhad Bədəlbəylinin və Tərlan Seyidovun tərtib etdikləri “Üzeyir Hacıbəylinin elmi sistemi əsasında milli lad təfəkkürünün inkişafı Proqramı” (Bakı, 2012) əsasında hazırlanıb. Şagirdlər üçün təqdim olunan çoxcildli dərs vəsaitində Azərbaycan xalq və professional musiqi ilk dəfə lad cəhətdən sistemləşməyə məruz qalır: təhlil olunan və tədris üçün seçilən musiqi janrlarına aid nümunələr yeddi əsas milli lada uyğun səciiyələnilib. Dərs vəsaiti Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının elmi-eksperimental bazası olan Orta ixtisaslaşdırılmış musiqi məktəb-studiyasında hazırlanıb. İdeya müəllifi və layihənin rəhbəri – məktəb-studiyanın bədii rəhbəri və direktoru, Azərbaycan Respublikasının əməkdar incəsənət xadimi, sənətsünaslıq üzrə elmlər doktoru, Bakı Musiqi Akademiyasının professoru Tərlan Seyidovdur.

S $\frac{4905000000}{053}$ 2014

© Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, 2014
© «Təhsil», 2014

Bədii və texniki redaktoru **Abdulla Ələkbərov**
Kompyuter tərtibatçısı **Mələk Şimşək**
Korrektoru: **Ülkər Şahmuradova**

Çapa imzalanmışdır 18.11.2014. Kağız formatı 60x90 1/8.
Ofset çapı. Fiziki çap vərəqi 11,0. Sifariş 137. Tiraj 500.

«Təhsil Nəşriyyat-Poliqrafiya» müəssisəsinin
mətbəəsində çap olunmuşdur.

Bakı, AZ 1052, Fətəli xan Xoyski küç., 121^A
Tel.:(+994 12) 567-81-28/29; Faks: (+994 12) 567-82-68
E-mail: tahsil_az@yahoo.com
www.tahsil.az

ŞAĞIRDLARIN LAD TƏFƏKKÜRÜNÜN İNKİŞAFINDA MİLLİ MUSİQİ FOLKLORUN ƏHƏMİYYƏTİ

Azərbaycan xalq musiqisi əsaslarının öyrənilməsi
Azərbaycan musiqi sənətinin daha artıq yüksəlişi üçün
çox əhəmiyyətli olmaqla bərabər, musiqişünaslıq sahəsindəki
elmi-tədqiqat və musiqi nəzəriyyəsi işlərinin də mühüm bir cəhətidir.

Üzeyir Hacıbəyli

Təqdim olunan «Azərbaycan ladlarının tədrisinə dair müntəxəbat» BMA-nın məktəb-studiyanın eksperimental işinin nəticəsidir. Bu vəsait Fərhad Bədəlbəyli və Tərlan Seyidov tərəfindən tərtib olunan «Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları», «Solfecio», «Xor sinfi», «İmprovizasiya və bəstələmə», «İxtisas aləti» və «Ümumi fortepiano» fənləri kursuna əlavə «Üzeyir Hacıbəylinin elmi sistemi əsasında milli lad təfəkkürünün inkişafı proqramı»nın davamı kimi nəzərdə tutulmuşdur.

Eyni zamanda, bu vəsaitin musiqi məktəb şagirdlərində və ali məktəb tələbələrində öz milli köklərinə, Azərbaycan xalq sənətinin əsaslarına maraq oyadılması, milli musiqi eşitmə qabiliyyəti və təfəkkürü sahəsində gen yaddaşının bərpası və fəallaşdırılmasında böyük dəyəri var. Azərbaycan xalq musiqi mədəniyyəti ənənələrinin öyrənilməsi üzrə aparılan işin bir hissəsi olaraq, ladların nəzəri öyrənilməsi müxtəlif üsullarla öz təcrübi tətbiqini tapır.

Bu nəşrlərlə yanaşı, məktəb-studiya artıq neçə illərdir ki, Azərbaycan musiqisinin nəzəri əsasının bünövrəsini təşkil edən lad sisteminin hərtərəfli şəkildə mənimsənilməsinə dair müxtəlif tədbirlər hazırlamışdır.

Belə ki, 2012-ci ildən bu günə kimi müxtəlif tərkibli konsertlər, tamaşalar, konfranslar, prezentasiyalar, səhnələşdirilmiş dərslər, kitab və dərs vəsaitlərin təqdimatları, festivalları xüsusilə qeyd edə bilərik. Bunlar içərisində «Üzeyir Hacıbəylinin sistemi əsasında Azərbaycan ladlarını öyrənir və ifa edirik» şüarı altında Məktəb-studiyanın şagirdlərinin tərəfindən ifa olunan konsert-tamaşanı (2012), Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 91-ci ildönümünə həsr edilmiş elmi-ifaçılıq konfransı və «Gənc musiqiçilərin tədrisində məktəb-studiyanın innovasiya

metodları» konfrans-prezentasiyasını, Bakı Musiqi Akademiyasının Böyük zalında Məktəb-studiyanın Uşaq musiqi teatrının təqdimatında hazırlanmış Soltan Hacıbəyovun anadan olmasının 95 illiyinə həsr edilmiş «İsgəndər və çoban» uşaq operasının premyerasını xüsusilə qeyd edə bilərik (2014).

Bu işlərin inkişafı nəticəsində 2014-cü ildə Bakı Musiqi Akademiyasının böyük zalında Üzeyir Hacıbəylinin anadan olmasının 130 illiyinə, BMA-nın 95 və Orta ixtisas musiqi məktəb-studiyanın 35 illiyinə həsr olunmuş «Azərbaycan milli lad sistemi gənc musiqiçilərin tədris repertuarında» adlı festival da baş tutmuşdu. Məktəb-studiya şagirdlərinin zəhmətilə həyata keçirilən bu tədbir qarşından gələn I Respublika Festivalına bir növ hazırlıq rolunu daşıyırdı. Festival Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru, xalq artisti, professor Fərhad Bədəlbəyli və məktəb-studiyanın direktoru, əməkdar incəsənət xadimi, sənətsünaslıq doktoru, professor Tərlan Seyidov tərəfindən hazırlanmış, Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən təsdiq olunmuş «Üzeyir Hacıbəylinin elmi sistemi əsasında şagirdlərin milli lad təfəkkürünün inkişafı Proqramı»nın həyata keçirilməsində növbəti mərhələ hesab olunur. Sadaladığımız tədbirlərin və nəşrlərin əsas məqsədi milli gen yaddaşı ilə sıx bağlı olan, yetişən nəslin mədəni simasının formalaşmasına təkan vermək və musiqi məktəbləri şagirdlərinin öz milli köklərinə, eləcə də Azərbaycan xalq incəsənətinin əsaslarına maraq oyatmaqdan ibarətdir.

Hal-hazırda təqdim olunan müntəxəbatın da əsas məqsədi çoxşaxəli Azərbaycan musiqisi haqqında məlumatlar əldə etmək və tədris boyu keçilən ladlara aid musiqi materialını dinləmək, mənimsəyərək not nümunələrini çalıb oxumaq imkanını yaratmaqdır.

Xalqımızın mədəni irsinə maraq, xüsusən də musiqiçilərin bu məsələyə münasibəti hal-hazırda xüsusi aktualıq kəsb edir. Məhz buna görə də ənənəvi xalq mədəniyyəti əsaslarının, mədəni məkanın minillik qavranılma təcrübəsinin və onun gələcək nəsillərə ötürülməsi mexanizmlərinin dərk olunması olduqca önəmlidir. Bu istiqamətdə pedaqoji fikir fəallaşır, həmin problem üzrə təhsil-tərbiyə məsələlərinin effektiv həlli yolları axtarılır. Sırada duran ilk önəmli məsələlərdən biri – milli musiqi təhsilinin islahatı və layihələşdirilməsidir ki, burada çoxsəviyyəli tədris-tərbiyə prosesində uzun müddət ərzində tam şəxsiyyətin formalaşdırılmasına yönəldilən varislik prinsipləri nəzərdə tutulmalıdır. Eyni zamanda musiqi irsimizi, bədii sənətin xüsusi növü kimi qiymətləndirərək müxtəlif səciyyəli musiqi janrları (hazırkı cildə – xalq mahnı və rəqsləri) ilə şagirdləri tanış etmək, rəngarəng musiqi materialından bacarıqla istifadə edərək bütün siniflərdə hər bir fənn üzrə, əməli şəkildə, onlara dərindən aşılamaqdan ibarətdir.

Azərbaycanın milli mədəniyyətinin dəyərli nümunələrindən olan Azərbaycan xalq musiqisi, xüsusən də mahnı və rəqslər – xalq yaradıcılığının əsas növləridir.

Çoxəsrlik tarixə malik Azərbaycan xalq musiqisi son dərəcə zəngin və rəngarəngdir.

Forma və janr müxtəlifliyinə ilə seçilən Azərbaycan xalq musiqisi XX əsrin əvvəllərinə qədər şifahi ənənəli şəkildə yaşamış, zəngin ritmi, parlaq ifadə tərzini, özünəməxsus milli xüsusiyyətləri ilə seçilən və xalq musiqiçiləri tərəfindən qorunub saxlanan ən yaxşı nümunələri əsrdən-əsrə, nəsildən-nəslə keçmiş və qiymətli bədii sərvət kimi bizim dövrə qədər gəlib çatmışdır.

Azərbaycanın xalq musiqi mədəniyyəti ənənələrinin öyrənilməsində görkəmli Azərbaycan klassiki Üzeyir Hacıbəylinin elmi irsi əsas tədris materialı rolunu oynayır. Onun «Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları» adlı elmi əsəri nəinki hər bir Azərbaycan bəstəkarının, həm də Azərbaycan musiqisini öyrənən hər bir musiqçinin masaüstü kitabıdır. Üzeyir Hacıbəylinin bu nəzəri əsəri öz böyük praktiki əhəmiyyətini bu günədək itirmir. Həmin kitabda Azərbaycan xalq musiqisinin lad sisteminin bütün zənginliyi mütəşəkkil elmi formada, aydın şəkildə sistemləşdirilmiş, Azərbaycan

xalq musiqi dilinin lad-struktur qanunlarının kamil şəkildə qavranılması öz əksini tapmışdır. Bu elmi əsəri təkcə xalq musiqisinin deyil, bütün Azərbaycan musiqisinin nəzəri əsasları kimi dəyərləndirmək olar.

Qeyd edək ki, «Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları» adlı kitabın yeni nəşri 2010-cu ildə Üzeyir Hacıbəylinin 125 illiyi münasibətilə latın əlifbası ilə çap və elektron dərslik formatında professor Fərhad Bədəlbəylinin rəhbərliyi altında «Musiqi Dünyası» jurnalının yaradıcı qrupu tərəfindən, sənətşünaslıq doktoru, professor Təriyel Məmmədovun elmi redaktorluğu ilə həyata keçirilmişdir. Dərsliyə şifahi ənənəli musiqi irsi və bəstəkar yaradıcılığında məqamlardan istifadəyə dair nümunələrdən, testlərdən və bibliografik göstəricidən ibarət metodik tövsiyələr də əlavə olunmuşdur.

2010-cu ildə Üzeyir bəyin traktatı professor Tərlan Seyidov tərəfindən musiqi məktəbləri və texnikumları üçün «Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları», «Solfecio», «İmprovizasiya və bəstələmə», «İxtisas aləti», «Ümumi fortepiano» fənlərində Azərbaycan ladlarının öyrənilməsinə və şagirdlərin təlim və tərbiyə məsələlərinə uyğun olaraq adaptasiya olunmuş şəkildə çapdan çıxmışdır.

Azərbaycan ladlarını öyrənmək üçün daha bir maraqlı nəşr 2010-cu ildə İmina Əliyevanın hazırladığı «Azərbaycan musiqisi əsasında lad-intonasiya eşitmə hazırlığı üzrə praktiki vəsait» adlı dərslikdir. Bu nəşrdə hər ladın modeli hazırlanmışdır və ladlara aid testlər verilmişdir.

2012-ci ildə nəşr olunmuş sənətşünaslıq doktoru, professor Cəmilə Həsənovanın «Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları» fənni üzrə «Azərbaycan musiqisinin məqamları» adlı ali musiqi məktəbləri üçün dərs vəsaiti materiallarla zəngin və tədris üçün olduqca dəyərli kitabdır.

Üzeyir Hacıbəylinin kitabı üzrə fənnin daha dərin və geniş tədrisi üçün 2012-ci ildə Fərhad Bədəlbəyli və Tərlan Seyidov tərəfindən tərtib olunan «Üzeyir Hacıbəylinin elmi sistemi əsasında milli lad təfəkkürünün inkişafı proqramı» nəşr olunmuşdur. Proqram musiqi və incəsənət məktəblərinin I – XI sinif şagirdləri və musiqi kolleclərinin I – IV kurs tələbələri üçün nəzərdə tutulmuşdur. Vəsaitdə

hər sinif üçün nəzərdə tutulan ladların adları və həmin ladda yazılan Azərbaycan xalq və bəstəkar musiqisinin siyahısı verilir.

Təqdim etdiyimiz Məktəb-studiyanın bazası əsasında BMA-nın nəşrə hazırladığı «Azərbaycan ladlarının tədrisinə dair müntəxəbat» adlı dərs vəsaitinin əsas məqsədi Azərbaycan ladlarına marağı artırmaq və dərs prosesini asanlaşdırmaqdır. Müntəxəbatda sisteməlik şəkildə Azərbaycan ladlarında olan Azərbaycan xalq mahnı və rəqslərindən ibarət bəzi nümunələr toplanılmışdır, bu da ladların tam şəkildə öyrənilməsinə və asan qavranılmasına kömək edir. Xüsusən də hər ladin əvvəlində şagirdin materialı tez qavramasına zəmin yaradan həmin ladin səs-qatırı, tam və yarım kadanslar verilir.

Qeyd edək ki, bu vəsait gənc musiqiçilər nəslinin musiqi tərbiyəsi və təhsili qarşısında duran bir sıra konkret məsələləri həll etmək, xüsusən də Azərbaycan ladlarının ibtidai siniflərdən başlayaraq öyrənilməsi üçün əlverişli şəraitin yaradılması məqsədini irəli sürür.

Təqdim olunan vəsait bir neçə bölməyə ayrılır. Hazırkı Birinci bölmə Azərbaycan xalq mahnı və rəqslərindən ibarətdir.

Məlumdur ki, Azərbaycan musiqi folklorunun zəngin və inkişaf etmiş sahəsini məhz mahnı və rəqslər təşkil edir. Mahnı çox sevilən və geniş yayılmış bir janrdır. Azərbaycan xalqının həyatı, mübarizəsi, ülvə-bəşəri duyğuları, sevinc və kədəri xalq mahnılarında öz əksini tapmışdır. Azərbaycan xalq mahnılarının hər biri klassik muğamlara əsaslanmış, onlardan bəhrələnmişdir. Xalq mahnılarında xalqın yüksək mənəviyyəti, onun əhval-ruhiyyəsi tərənnüm olunur.

Xalq rəqs musiqisi isə Azərbaycan instrumental musiqisinin böyük bir hissəsini təşkil edir. Azərbaycan rəqs musiqisi parlaq, melodik rəngarəngliyi, zəngin lad əsası, müxtəlif ritmik xüsusiyyətləri, forma genişliyi və incə lad-tonal quruluşu ilə fərqlənir. Bu xüsusiyyətlər həm Azərbaycan rəqslərinə, həm də mahnılarına xasdır. Bunları nəzərə alaraq, bu vəsaitdə müxtəlif ladda əsaslanan bəzi mahnı və rəqs nümunələri seçilmişdir. Müntəxə-

batın müvafiq bölmələrində Rast, Şur, Segah, Şüştər, Çahargah, Bayatı-Şiraz ladları üzrə 80-dən artıq musiqi nümunələri verilmişdir. Bu nümunələri həm fortepianoda və başqa alətlərdə ifa etmək, həm də «Solfecio» dərslərində oxumaq olar. Bu da uşaqların lad duyğunun artırılmasına səbəb olur. Kitaba daxil olunan mahnı və rəqslər çap olunmuş toplulardan seçilmişdir. Müntəxəbatdakı nümunələr tədris olunan hər bir ladi aydın şəkildə göstərmək üçün təqdim olunmuşdur. Bu dərs vəsaitində toplanan nümunələr Azərbaycan xalq mahnı və rəqslərinin özünəməxsus gözəlliyini bir daha sübut edir.

Hazırkı dərslik, şübhəsiz ki, respublikamızın musiqi məktəblərinin gündəlik tədrisində faydalı metodik əsas ola bilər.

Ümumiyyətlə, gənc musiqiçilərin təhsilinin bütün mərhələlərində «folklor komponentinin» daxil edilməsi məktəb-studiyanın eksperimental fəaliyyətində pozitiv təcrübə kimi özünü göstərir. Məktəb-studiyanın musiqi təhsili proqramları öz strukturu, istiqaməti və məzmunu etibarı ilə komplekslidir. Proqramların kompleksliyi musiqi mədəniyyətinin ayrıca istiqamətlərinin məhdud öyrənilməsinin qarşısını almaqla yanaşı, eləcə də onun xalq musiqi mədəniyyəti ilə birləşməsi zamanı bütövlüynü təbliğ edir.

Beləliklə, dərsliyin məzmunu ilə eksperimental işin metodiki təminatının sıx vəhdəti, eləcə də gələcək professional pedaqoqların hazırlanmasında varisliyin həyata keçirilməsi Bakı Musiqi Akademiyası və onun eksperimental bazası olan Orta ixtisas musiqi məktəb-studiya-sının birgə fəaliyyəti üçün başlıca məqsəddir.

Zənn edirik ki, hazırkı müntəxəbat Azərbaycan ladlarının öyrənilməsi üçün dəyərli dərslik olacaq və Azərbaycan ladlarının tədrisinə, lad təfəkkürünün inkişafına böyük təsir göstərəcəkdir.

Qeyd edək ki, dördbucaq mötərizələrdə “□” ladin xarakterik kadans dönmələri verilir.

Mötərizədəki həmin dönmələr şagirdlərə bu musiqi nömrələrini daha dərinləndirən öyrənməyə şərait yaradacaqdır.

RAST

Do mayəli Rast ladının səsqatarı

1 - 1 - 0,5 formulu üzrə qurulmuş üç bərabər tetraxordun qovuşuq birləşməsi Rast ladının səsqatarını əmələ gətirir. Bu səsqatarında o r t a tetraxordun birinci pərdəsi - *do* - ladin mayəsi və əsas tonudur.

Tam kadanslar

Yarım kadanslar

RAST LADINDA MAHNILAR

AMAN NƏNƏ

Allegretto

1. As - ta ye - ri, kə - mər dü - şər be - lin - dən, A - man nə - nə,
za - lım nə - nə, yar nə - nə! Ay - rı düş - düm gü - lüm - dən, bül -
-bül - lüm - dən, A - man nə - nə, za - lım nə - nə, yar nə - nə!
Ay - rı düş - düm gü - lüm - dən, bül - bül - lüm - dən, A - man nə - nə,
za - lım nə - nə, yar nə - nə! O qə - dər se - vi - rəm düş - məz
di - lim - dən ay, A - man yar, ay za - lım yar ay,
gö - zəl yar ay, gül ya - rım. A - man nə - nə, za - lım nə - nə,
yar nə - nə hey, yar nə - nə hey, yar nə - nə hey, yar nə - nə!

* Bu və sıradakı bütün digər nümunələrin əvvəlində İmina Əliyevanın lad modelləri təqdim olunur (bax: Tövsiyə olunan ədəbiyyat № 9)

AY DİLBƏR

C rast *C pacm*

1. Dağ - la - rın ba - şın Qış - da qar a - lar,

Yar ya - rın gör - mə - sə Rən - gi sa - ra - lar. :// - lar.

Ay gö - zə - lim, ay mə - lə - yim, Gəl mə - ni din - dir.

Qəl - bim sə - nin - dir. Döv - ran nə gö - zəl, nə gö - zəl, nə gö - zəl!

Ca - nan nə gö - zəl, nə gö - zəl, nə gö - zəl! Ay dil - bər, can dil - bər,

çal dil - bər, Tel - lər oy - na - sın, :// - sın.

CEYRAN SEVGİLİM

♩ Allegretto

1. Kü-çə-miz-dən ke-çən qız, So-na ki-mi sü-zən qız,

Qa-ra te-lin hər ya-na Dəs-tə-dəs-tə dü-zən qız,

dü-zən qız. Gəl-gəl, gəl-gəl, ay qız, Be-lə cey-ran sev-gi-lim.

Dur gəl, dur gəl, ay qız, Be-lə mə-nim öz gü-lüm.

Nə gö-zəl qa-mə-tin var Ü-zün ay ki-mi par-lar,

nə gö-zəl qa-mə-tin var, ü-zün ay ki-mi par-lar.

Göz-lə-rin şö-lə çə-kib can e-vi-mi a-lov-lar,

a-lov-lar. Gəl-gəl, gəl-gəl ay qız be-lə cey-ran sev-gi-

-lim. Dur gəl, dur gəl, ay qız, be-lə mə-nim öz gü-lüm.

ÇAL-OYNA

Andante

1. Dost ba - ğın - da a - çı - lıb gül - lər,
Sa - nı - lıb gü - lə sa - nı bül - bül - lər.
Qız - lar dü - züb te - li - nə gül - lər,
Gü - lür - lər naz - la - na naz - la - na.

Nəqərat

Allegretto

Meh - ri - ba - nım meh - ri - ban, Dur oy - na, çal, oy - na.
Yax - şı oğ - lan, qə - şəng qız, çal, oy - na.
Gö - zəl oğ - lan, gö - zəl qız, çal, oy - na.

ƏLİNDƏ SAZIN QURBANI

Allegretto ♩ = 152

1. Ə - lin - də sa - zın qur - ba - nı,

Ey - lə - mə, na - zın qur - ba - nı,

Qoy o - lım gö - zün qur - ba - nı.

Nəqərat

Öl - dür - mə mə-ni ey, Din - dir - mə mə-ni ey.

Gəl - gəl naz - i - lən, ey naz - i - lən, a ba - lam,

Söh - bət saz - i - lən, ey saz - i - lən,

Dur gəl naz - i - lən, ey naz - i - lən.

MƏN GEDİRƏM ZƏNGİLANA

Andantino

Məngə-di-rəm Zən - gi - la - na, Ay a - na, a - na,

qal ya - na- ya - na, Ge - di-rəm a - xı, ge - di-rəm a - xı.

Şux, qa - ra - bir - çək oğ - la - na, ay a - na, a - na,

qal ya - na- ya - na, Ge - di-rəm a - xı, ge - di-rəm a - xı.

Sən-dən ü - zül - dü əl - lə - rim, Bağ- ça - da qal -

-dı gül - lə - rim, Lal o - la - caq bül - bül - lə - rim.

MƏNİ DÖVRİ FƏLƏK QOYMUS

G rast *G pacm*

Andantino

Mə - ni dö - ri - fə - lək qoy - muş

bi - ya - ban - lar - da a - va - rə

Bi - ya - ban - lar - da a - va - rə.

Hə - bi - bim, gəl, tə - bi - bim, gəl,

Qə - mi - hic - rə e - dək ça - rə,

Qə - mi - hic - rə e - dək ça - rə.

YAR GƏLİR

C rast *C pacm*

Alla marcia

1. Həş - tər - xan - dan gə - mi do - lu nar gə - lir,

Yar ya - nı - na ü - rək se - vən yar gə - lir, Ba - la, yar gə -

-lir, Ba - la, yar gə - lir, Gü - lüm, yar gə - lir.

SONA XANIM

Allegro non troppo

So-na xa-nım, çıx ey - va - na, Bir bax bu gö -
zəl oğ - la - na. Doğ-ru-sun söy - lə mər - da - na,
Hüs - nü cə - ma - lı yax - şı - dır. Doğ-ru-sun söy -
lə mər - da - na, Hüs - nü cə - ma - lı yax - şı - dır.

ŞƏFƏQ SÖKÜLƏRKƏN

Maestoso, tempo di marcia ♩ = 112

solo

1. Sə - fəq sö - kü - lür - kən xo - ruz - lar ban - lar,
Sis du - man - lı də - rə, ba - yır, or - man - lar,
Sü - rü - sü - nü ya - yar da - ğa ço - ban - lar,
Tə - bi - ə - tin zöv - qü - nü on - lar an - lar.

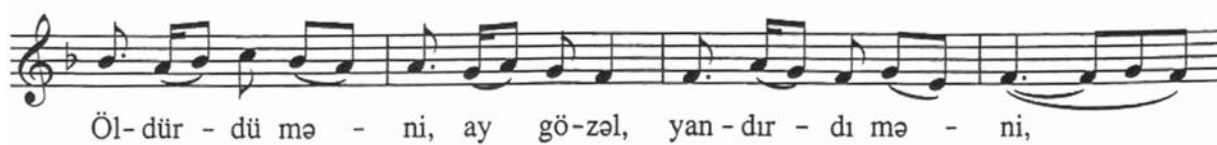
Nəqərat
Coro

Bu yer - lə - rin as - la - nı - dır ço - ban - lar
Həm iz - zə - ti, həm şə - ni - dir ço - ban - lar.

SÜSƏN SÜNBÜL

♩ Allegretto

♩ CODA

A - - -

Öl - dür - dü mə - ni, ay gö - zəl, yan - dır - dı mə - ni,

Nə - dir xə - ya - lın! Öl - dür - dü mə - ni, ay gö - zəl,

yan - dır - dı mə - ni, Nə - dir xə - ya - lın!

SÜRMƏLİ QIZ

F rast *F pacm*

Allegretto

1. Su-dan gə-lən, sür - mə - li qız, Su-dan gə-lən, sür - mə - li qız

Çox in - ci - dir ku - zə sə - ni, Çox in - ci - dir ku - zə sə - ni.

E - lə naz i - lə sən gə - lir - sən, E - lə naz i - lə sən gə - lir - sən, A - pa - rır - lar bi - zə sə - ni, A - pa - rır - lar bi - zə sə - ni.

AZƏRBAYCAN

17

DARÇINI

BRILYANT

First system: *G rast* (trill) *G pacm* (trill)

Second system: *Allegro* (trill)

Third system: (trill)

Fourth system: (trill)

Fifth system: (trill)

ƏSGƏRANI

First system: *G rast* (trill) *G pacm* (trill)

Second system: *Allegretto* (trill)

Third system: (trill)

Fourth system: (trill)

The image displays a page of musical notation, likely for a guitar or piano, consisting of ten staves. The first two staves are in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The remaining eight staves are in treble clef with a key signature of one flat (Bb). The notation includes various musical symbols such as notes, rests, beams, and slurs. There are also some handwritten-style markings above certain notes, possibly indicating fingerings or ornaments.

ŞUR

Re mayəli Şur ladının səs qatarı

1 - 0,5 - 1 formulu üzrə qurulmuş və qovuşuq (zəncirvari) üsul ilə birləşmiş üç bərabər tetraxord Şur ladının səs qatırını əmələ gətirir. Bu səs qatərində orta tetraxordun birinci pərdəsi - *re* - ladın mayəsidir. Rast ladının keçmiş mayəsi (bu səs qatərində üçüncü pərdə - *do*) burada səs qatərinin əsas tonu olmaq hüququnu özündə saxlayır.

Tam kadanslar

Yarım kadanslar

ŞUR LADINDA MAHNILAR

AHU KİMİ

D şur *D uyp*

Allegretto

1. A - hu ki - mi göz - læ - rin, şi - rin - şi - rin
söz - læ - rin. Sən mə - nim - sən, mən sə - nin,
Nə - yə la - zım söz - læ - rin. Ca - nım, gö - züm,
ay sö - züm, Sən - siz mən ne - cə dö - züm.

Nəqərat

A DAĞLAR

E şur *E uyp*

Allegro moderato

A dağ - lar, qı - zıl - gül o - yum - o - yum,
A dağ - lar. Də - rim qoy - nu - ma qo - yum,
A dağ - lar. Ya - rım dəs - ma - lı - na gül dəs - tə bağ - lar.

ALMA

Moderato

1. Al-ma al - ma - ya bən - zər, Al-ma al - ma - ya bən - zər,

Al - ma a - ğa - cı gö - zəl, ma-ma, Al-ma a - ğa - cı gö - zəl.

Qa-ra-ba - ğın qız - la - nı, Qa-ra-ba - ğın qız - la - nı,

a - hu, cey - ra - na bən - zər, ma-ma, A-hu cey - ra - na bən - zər.

Nəqərat

Ay gö - zəl, öz gü - lüm - sən, Ay gö - zəl, öz gü - lüm - sən,

Gü - lüm - sən, bül - bü - lüm - sən, ma-ma. Gü - lüm - sən, bül - bü - lüm - sən.

AY QADASI

rast-şur

Allegro moderato

1. Qaş - la - rın hi - lal, Ağ ü - zün - də xal, Mən - də yox - dur hal,

Ay qa - da - sı. Ay ba - la, Fat - ma, Qaş - la - rı çat - ma,

Gəl mə - ni at - ma, Ay qa - da - sı. Söz - lə - rin şə - kər,

Ol - ma - sam ə - gər, Kim na - zın çe - kər, Ay qa - da - sı?

Kim na - zın çe - kər, Ay qa - da - sı? Kim na - zın çe - kər,

Ay qa - da - sı? Kim na - zın çe - kər, Ay qa - da - sı.

BAZARDA ALMA

Allegretto

BÜLBÜLÜN GEYDİYİ SARI

Allegretto

1. Bül-bü-lün gey - di - yi sa - rı, Mən ağ-la - ram
za - rı - za - rı. Bül-bü-lün gey - di - yi sa - rı,
Mən ağ-la - ram za - rı - za - rı. İ - tir - mi - şəm
naz - lı ya - rı, Sən ağ-la-ma, mən ağ-la - ram.
İ - tir - mi-şəm naz - lı ya - rı, Sən ağ-la-ma, mən ağ-la - ram.

ÇIXDI GÜNƏŞ

Andante grave ♩ = 120

1. Çıx - dı gü - nəş, dol - du ca - han
nur i - lə, Cüt - çü sü - rür
tar - la - da cüt şur i - lə.

DƏLİ CEYRAN

Allegretto moderato

DİLBƏRİM

Moderato

1. Dağ - lar - da qu - zu gə - zər, Əl - a -

-ya - ğın daş ə - zər. Dağ -://- zər. Mən

ya - ra ney - lə - mi - şəm, Yar mən - dən kə -

- nar gə - zər. Mən :// - zər. Dil - bə - rim,

dil - bə - rim, Gəl, gəl, a - hu ba - la -

- sı. Gö-zəl, xəl - vət - dir bağ a - ra - sı.

GÜLƏ-GÜLƏ

Allegro

1. Nə dur - mu - san dağ ba - şın - da qar ki - mi,

Bağ - ça - mız - da hey - va ki - mi, nar ki - mi.

Tut ə - lim - dən, ge - dək bi - zə yar ki - mi.

Gü - lə - gü - lə, gü - lə - gü - lə, ay xa - nım,

Sə - nə qur - ban ol - sun bu şı - rin ca - nım.

Gü - lə - gü - lə, gü - lə - gü - lə, ay xa - nım,

Sə - nə qur - ban ol - sun bu şı - rin ca - nım.

AZƏRBAYCAN MARALI

Andante mosso

1. Ay qız, gəz - mə a - ra - lı, Kön - lüm sən - dən

ya - ra - lı. Göz - lə - ri - nə hey - ra - nam, 3 3 3

A - zər - bay - can ma - ra - lı, 3 Göz - lə - ri - nə

hey - ra - nam, 3 3 3 A - zər - bay - can ma - ra - lı.

Sən bu - laq üs - tə gə - lən - də, 3 3 Qıy - qa - cı ba -

-xıb gü - lən - də, 3 Al - dın səb - ri - qə - ra - rım, 3 3 3

A - zər - bay - can ma - ra - lı, 3 Al - dın səb - ri -

qə - ra - rım, 3 3 3 A - zər - bay - can ma - ra - lı.

QARA QAŞIN VƏSMƏSİ

Andante

Qa - ra qa - şın vəs - mə - si, Qa - ra qa - şın

vəs-mə - si, yan-dı-rıb yax - dı mə - ni, gün ki-mi çax -

-dı mə - ni. Yan-dı-rıb yax - dı mə - ni, gün ki-mi çax -

-dı mə - ni. Gö-rüm sə - ni ya - na - san, ya - na - san.

Gö-rüm sə - ni ya - na - san, ya - na - san. A - man, çek - mə

sür - mə - ni, qa - şa çek - mə vəs - mə - ni.

QARA TELLƏR

Maestoso moderato

1. Qa-ra tel - lər, qa - ra tel - lər,

Qap - qa - ra - dır, qa - ra tel - lər.

Da - ra - nan - da qa - ra tel - lər,

Yar kön - lü - mü qa - rət ey - lər.

Nəqərat

Qa - ra tel - lər,

qa - ra tel - lər.

Yar kön - lü - mü

qa - rət ey - lər.

YADIMA SƏN DÜŞƏNDƏ

Andante con moto

SƏNDƏN MƏNƏ YAR OLMAZ

Allegretto

QALALIYAM

Allegro ♩ = 84

1. Qa-la-lı - yam, qa-la-lı, De gü-lüm na-nay, ay na-ni-nay.

Kək-li-yi - nin sə-ki-li, hay, Kək-li-yi - nin sə-ki-li.

Bur-da bir yar gör - mü-şəm, Bur-da bir yar sev - mi-şəm,

hay, O-nun kim - dir və-ki-li, hay, O-nun kim - dir və-ki-li?

Nəqərat

Qız be-lin in-cə - dir, in-cə, Ləb-lə-rin qon-ça - dır, qon-ça.

Mə-mə-lə-rin bən - zər turun-ca Get, gə-li-rəm, yar da-lın-ca.

NƏZR EYLƏMİŞƏM

Andante

SARI GƏLİN

Moderato

1. Sa-çın u - cun hör - məz - lər, Gü - lü qön - çə

dər - məz - lər, Sa - rı gə - lin. Sa-çın u - cun hör - məz - lər,

Gü - lü qön - çə dər - məz - lər, Sa - rı gə - lin. Bu sev - da nə

sev - da - dır, sə - ni mə - nə ver - məz - lər,

ney - nim, a - man, a - man, ney - nim, a - man, a - man, sa - rı gə - lin.

ŞUŞA CEYRANI

Allegretto moderato

1. U-ca dağ ba-şın - dan e - nib gə-lir - sən,

U-ca dağ ba-şın - dan e - nib gə-lir - sən.

Dağ-lar ma - ra - lı - san, Şu - şa cey - ra - nı,

Ni - yə ya - ra - lı - san Şu - şa cey - ra - nı.

A - şı-qın qəl-bi - ni ni - yə ə - zir - sən,

A - şı-qın qəl-bi - ni ni - yə ə - zir - sən.

Dağ-lar ma - ra - lı - san, Şu - şa cey - ra - nı,

ni - yə ya - ra - lı - san, Şu - şa cey - ra - nı.

YAYLIQ

Allegretto

Qız - Oğlan

1.-A - nam - dan bir yay - lıq al - dım,
heç bil - mi - rəm har - da sal - dım.
Sən - də - dir - sə, ver yay - lı - ğı,
Yay - lıq sa - lar ay - rı - lı - ğı, yar, yar - can,
gö-zəl, oğ - lan, ver yay - lı - ğı. :// - ğı.

ŞUR LADINDA RƏQSLƏR

ATLANMA

Cis şur *Cis uyp*

Moderato *tr*

tr *tr*

tr *tr* *tr*

tr

BAKI

G sur

G uyp

Vivo *tr* *tr*

f

tr *tr* *tr^b*

tr

tr^b

tr^b *tr* *tr* *tr* *tr*

tr *tr* *tr* *tr* *tr*

tr^b

The musical score for 'BAKI' is written in G minor (three flats) and 6/8 time. It begins with a melodic line marked 'G sur' and 'G uyp' (likely 'G sur' and 'G uyp' in the original language). The tempo is 'Vivo'. The score includes various trills (tr) and trills with a flat (tr^b). A forte (f) dynamic is indicated. The piece concludes with a double bar line.

QƏHRƏMANI

şur-segah

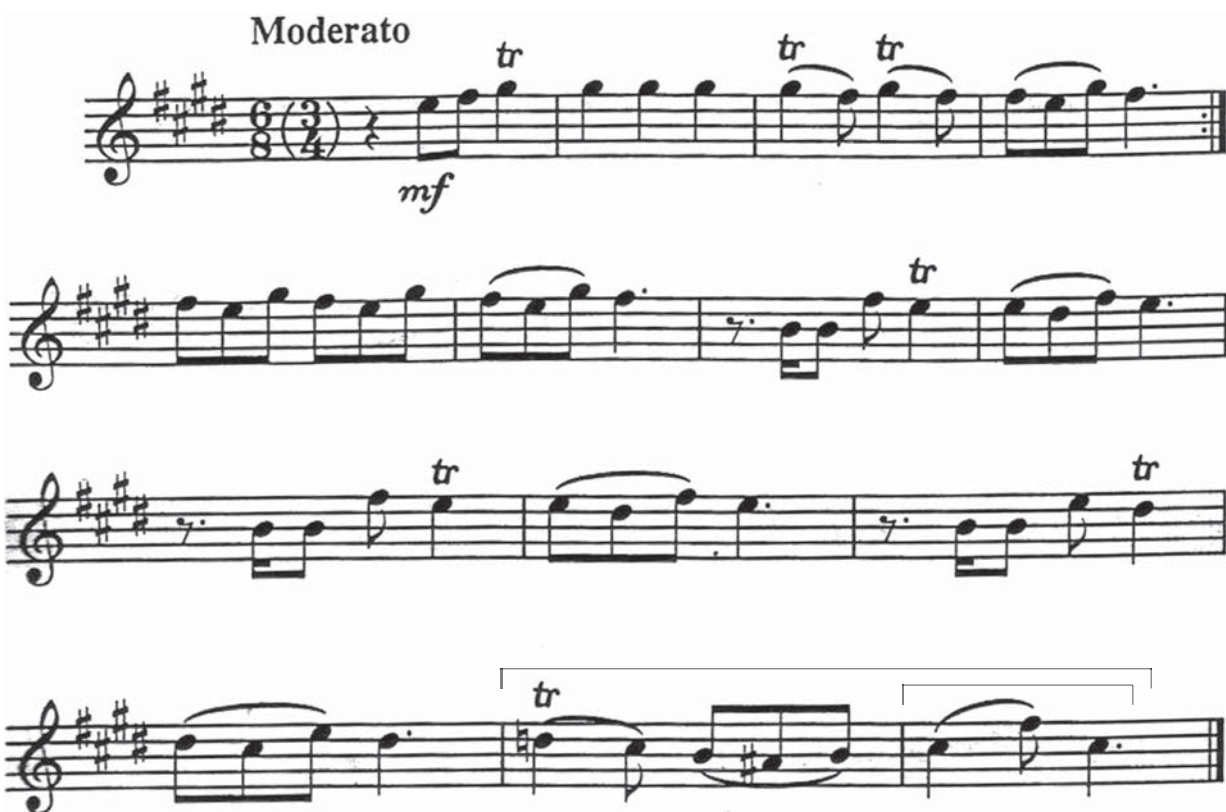

Allegro

CIDIR

QIZILGÜL

D şur *D uyp*

Allegro

The musical score for "QIZILGÜL" is written in 6/8 time and marked **Allegro**. It consists of 11 staves of music. The first staff is a single melodic line with a trill (D şur) and a trill (D uyp). The subsequent staves are in 6/8 time and feature a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The score includes several trills (D şur) and trills (D uyp) marked above the notes. The key signature is one flat (B-flat).

YALLI

Moderato

The main body of the piece 'YALLI' consists of five staves of music. The tempo is marked 'Moderato'. The notation is in treble clef, key of B-flat major (two flats), and 2/4 time. The melody is a continuous eighth-note run, featuring two trills marked 'tr'. The dynamics are marked 'mf' (mezzo-forte), 'f' (forte), and 'p' (piano). The piece concludes with a double bar line and repeat signs.

SEGAH

Mi mayəli Segah ladinın səsqatarı

0,5 - 1 - 1 formulu üzrə qurulmuş və qovuşuq (zəncirvari) üsulda birləşmiş üç bərabər tetraxord Segah ladinın səsqatarını əmələ gətirir.

Bu səsqatarında orta tetraxordun birinci pərdəsi - *mi* - ladin mayəsidir.

Səsqatarının ikinci pərdəsi - *do* - əsas ton, yəni mayənin alt tersiyası vəzifəsini görür.

Tam kadanslar

Yarım kadanslar

SEGAH LADINDA MAHNILAR

ANACAN

Allegretto

1. A - na - can, bağ - rı - mı qan ey - lə - mi - şəm mən,

Göz - lə - ri - mi gir - yan ey - lə - mi - şəm mən.

Bir a - la göz - lü ya - rın eş - qi yo - lun - da,

Öz ca - nı - mı qur - ban ey - lə - mi - şəm mən. A - na - can,

ağ - rın a - lım, A - na - can, ba - şı - na dö - nüm,

Qoy do - la - nım mən, mən, mən, mən. Mə - nim öz

sev - gi - li - mə Hey - ran o - lum, mən, mən, mən, mən,

BƏRİ BAX

Moderato

1. Pən - cə - rə - nin mil - lə - ri, Ay bə - ri bax, bə - ri bax.

A - çıb qı - zıl - gül - lə - ri, Ay bə - ri bax, bə - ri bax.

Oğ - la - nı yol - dan ey - lər, Ay bə - ri bax, bə - ri bax.

Qı - zın şı - rin dil - lə - ri, Ay bə - ri bax, bə - ri bax.

2. Bə - ri bax, Ay bə - ri bax, bə - ri bax,

Ay bə - ri bax, bə - ri bax, Ay bə - ri bax, bə - ri bax.

CEYRAN BALA

♩ Allegretto

Solo

1. Bir yay - lı - ğım var - dır, gü - lü ö - zün - dən.

Coro

tr

Ay də - li ba - lam, ay də - li. Do - la - nım ba - şı - na, ö - püm

Coro

tr

ü - zün - dən, ay də - li ba - lam, ay də - li.

Solo

tr

Mən nə de - dim, kūs - dün mə - nim' sö - zün - dən.

Nəqərat

Ö - lü - rəm, ay cey - ran, ay cey - ran, ba - lam,

Ya - nı - ram, ay cey - ran, ba - lam ey, ba - lam ey,

ba - lam ey, ba - lam. Hey ba - lam.

EVLƏRİ VAR XANA-XANA

Moderato

XUMAR OLDUM

Allegretto moderato

1. Mən gəl - mi - şəm sə - nə qo - naq,

Ay qız, mə - nə bax, bax,

Mə - nə bi - şir bir qay - ға - naq,

Ma - ral, mə - nə bax, bax,

gö - zəl, mə - nə bax - bax.

Xu - mar ol - dum, xu - mar ol -

-dum, xu - mar ol - dum, xu - mar.

Kə - tan köy - nək, na - zik bə - dən,

Gör - düm bi - hal ol - dum, bi - hal ol -

-dum, Bi - hal ol - dum, bi - hal.

KƏKLİK

Moderato

1. Kək - lik, kək - lik, gəl ov -

-la mə - ni. Da - ğa -

-da - şa gəl qov - la mə - ni, a

gü - lüm, gəl qov - la mə - ni, ay ba - lam,

gəl qov - la mə - ni, ay gö - zəl,

gəl qov - la mə - ni, ay gü - lüm,

gəl qov - la mə - ni, ay ov - çum,

gəl qov - la mə - ni.

MULEYLİ

Allegretto

1. Pən - cə - rə - nin mil - lə - ri, Mu - ley - li,
A - çıb qı - zıl - gül - lə - ri, Mu - ley - li.
Oğ - la - nı yol - dan ey - lər, Mu - ley - li,
qı - zın şı - rin dil - lə - ri, Mu - ley - li.

NAXÇIVAN

Moderato

1. Mən sə - ni vəsf e - dim bir ca - van ki - mi,
Sa - rı - lım boy - nu - na meh - ri - ban ki - mi,
Gö - yün-də ul - duz - lar say - rı - şan ki - mi.
Nəqərat
Ey kö - nül mül - kü - nün va - rı, Nax - çı - van, a gü - lüm,
El - lə - rin sev - gi - li ya - rı, Nax - çı - van.

NİNNİ

Andante ♩ = 76

1. Kön-lü-mün bir gü-lü - sən, Kön-lü-mün bir
gü-lü - sən, O gü-lün bül - bü-lü - sən. Si-nə-min sün -
-bü-lü - sən, Sə-ni yav-rum, se - və - rəm. se - və - rəm.

SARI BÜLBÜL

Moderato

1. Və-tən ba - ğı al - əl - van - dır, yol üs - tün - də
sa - rı bül - bül. Ö - mür sür - mə -
-li döv-ran - dır, Sə - sin gəl - sin ba - rı, bül - bül.
Ö - mür sür - mə - li döv-ran - dır,
Sə - sin gəl - sin ba - rı, bül - bül ba - rı, bül - bül
Fine *Da Capo al Fine*
ba - rı, bül - bül.

O SÜRMƏLİ GÖZLƏRİN

Allegretto

1. O sür - mə - li göz - lə - rin, sə - nin ən gö -
-zəl ye - rin, Tə - bi - ə - tin ə - li - lə
çə - kil - di sür - mə - lə - rin. Ə - li - nə a - yi - nə al,
Gör nə mə - la - hət - li - sən? Ə - li - nə
a - yi - nə al, gör nə mə - la - hət - li - sən?
Qə - dir bi - lən ya - nın - da Dün - ya - dan qiy -
-mət - li - sən. :// -mət - li - sən. Ba - şın - da var
şal bu - nun, ü - zün - də var xal bu - nun,
Bir də - li şey - tan de - yir, Dur, qa - da - sın al bu - nun.

ŞUŞANIN DAĞLARI

Moderato

1. Şu - şa - nın dağ - la - rı de - yil du - man - lı,
 Qır - mı - zı qof - ta - lı, ya - şıl tu - man - lı,
 dər - din - dən ö - lü - rəm xey - li za - man - dı,
 dər - din - dən ö - lü - rəm xey - li za - man - dı.

Nəqərat

Ay qız, bu nə qaş - göz, bu nə tel,
 ö - lü - rəm dər - din - dən bu - nu bil,
 Da - nış - ma - san da ba - rı, gül.
 Ay qız, bu nə qaş - göz, bu nə tel,
 ö - lü - rəm dər - din - dən bu - nu bil,
 Da - nış - ma - san da ba - rı, gül.

UCA DAĞLAR BAŞINDA

Allegretto

1. U-ca dağ - lar ba-şın - da səs - lə - rəm sə - ni,

səs - lə - rəm sə - ni, səs - lə - rəm sə - ni.

İ - ki gö - zü - mün üs - tün - də bəs - lə - rəm sə - ni,

bəs - lə - rəm sə - ni, bəs - lə - rəm sə - ni.

Ay gü - lə - gü - lə, yar gü - lə - gü - lə.

Mən a - şıq ol - dum bir şı - rin di - lə.

SEGAH LADINDA RƏQSLƏR

TƏRƏKƏMƏ

H segah *H segah*

The musical score is written in 6/8 time and D major. It begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 6/8 time signature. The first staff is marked with 'H segah' and contains a melodic line with a triplet of eighth notes. The subsequent staves continue the melody with various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and are marked with 'H segah' at the end. The score includes various musical symbols such as slurs, accents, and dynamic markings like '>'. The final staff ends with a double bar line and a repeat sign.

QƏŞƏNGİ

H seyah

The musical score for 'QƏŞƏNGİ' is presented in two parts. The first part is a melody in G major, marked 'H seyah', featuring a series of triplets and a final triplet marked 'H seyah'. The second part is a 6/8 (3/4) rhythm section, marked 'Grasiozo', which includes various ornaments (trills, grace notes, and slurs) and a key signature change to B-flat major (tr^b) in the final measures.

H seyah

Grasiozo

tr

tr

tr

tr^b

tr

tr^b

tr^b

tr^b

tr

tr

tr

tr

tr^b

tr

tr

tr

tr

QITQILIDA

LƏTİFƏ

segah – rast

E segah *E cəzax*

C rast *C pacm*

Moderato

MİRZƏYİ

E segah

Andantino

mf

E segah

1. 2.

VAĞZALI

E segah

E cegax

Allegro

The musical score for 'VAĞZALI' is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 3/4 time signature. The tempo is marked 'Allegro'. The score begins with an introduction labeled 'E segah' and 'E cegax', featuring a triplet of eighth notes. The main melody is composed of ten staves. The first staff of the melody starts with a quarter rest, followed by a series of eighth and quarter notes. The second staff continues the melody with a quarter rest and a half note. The third staff features a quarter rest and a half note. The fourth staff has a quarter rest and a half note. The fifth staff begins with a quarter rest and a half note. The sixth staff starts with a quarter rest and a half note. The seventh staff has a quarter rest and a half note. The eighth staff begins with a quarter rest and a half note. The ninth staff starts with a quarter rest and a half note. The tenth staff concludes the piece with a quarter rest and a half note, followed by a double bar line.

CIĞCIĞA

H segah

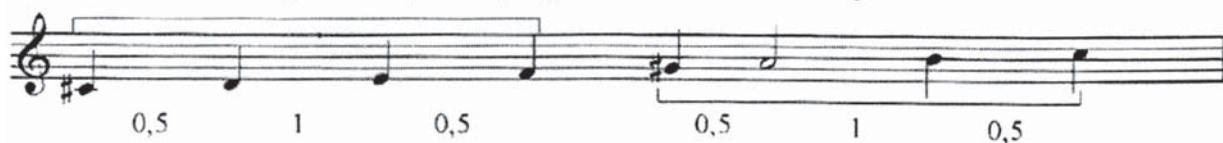
H segah

Allegro

Three staves of musical notation for 'CIĞCIĞA'. The notation includes a 3/4 time signature, a key signature of one sharp (F#), and the tempo marking 'Allegro'. The notation features various melodic lines with slurs, ties, and trills marked with 'tr' and a flat symbol. The piece concludes with a double bar line.

Ş Ü Ş T Ə R

Lya mayəli Şüştər ladinin səs qatarı

Şüştər ladinin səs sırasında III pillədə tamamlayıcı ton (t.t), VI pillədə tonika (T) yerləşir. Bu ladda tamamlayıcı ton xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Belə ki, şüştər ladında tam kadans məhz tamamlayıcı ton (t.t) pilləsi üzərində, yarım kadans isə tonika (T) üzərində qurulur.

Kadanslar

Bu səbəbdən biz, təqdim etdiyimiz xalq mahnı və rəqslər üzərində şüştər ladinin hər iki əsas pilləsini qeyd edəcəyik.

ŞÜŞTƏR LADINDA MAHNILAR

AMAN KƏKLİK ƏLİNDƏN

Allegretto

Ha-ray get-di dәм әl - dән, ba - lam,

Qoy-maz mә - ni

qәм әl - dән.

Get-sә, dүн-ya - lar get - sin, ba - lam,

Get-mә - sin, hәм - dәм әl - dән.

A- man kәk - lik

ә - lin - dән, bә - lam, Bi - dad kәk - lik ә - lin - dән.

Baş gö-tü-rüb ge-dә-rәм, ba - lam,

Bi-vә-fa yar ә-lin - - dән,

Baş gö-tü-rüb ge-dә-rәм, qu - zum,

Bi-vә-fa yar ә-lin - dән.

AY SONA

G şüştər *G uyumep*

tr tr

Ay So - na, gün get - di dağ ba - şı - na,

tr tr^b

Ay So - na, yar ör - tüb ağ ba - şı - na,

tr^b

Yar ör - tüb ağ ba - şı - na.

GİRDİM YARIN BAĞÇASINA

F şüştər *F uyumep*

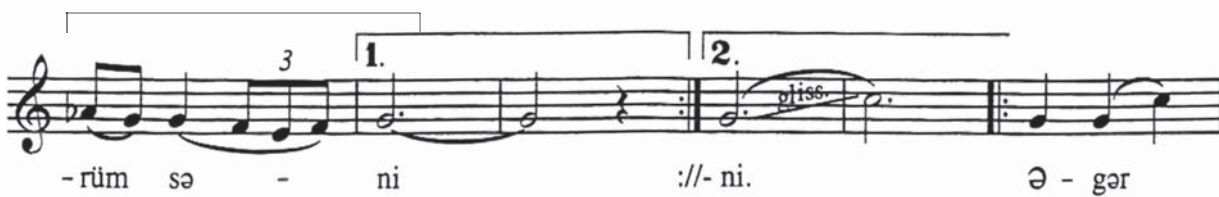
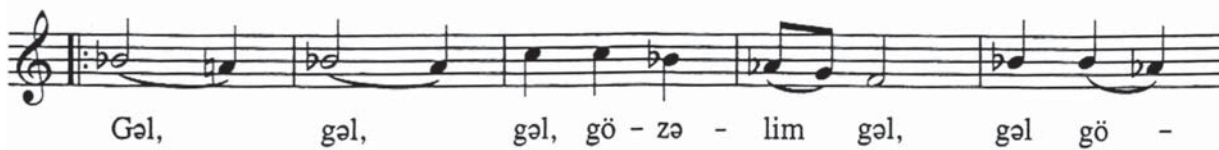
Andante

1. Gir - dim ya - rın bağ - ça - sı - na,

tr

çi - çek - lər aç - mış. O yar

mə - nim ü - rə - yi - mə ya - ra -

GÜL BAĞÇALAR

Moderato

1. Gül bağ-ca - lar kə - na - rın - da

Qo-şa gə - zir gö - zəl - lər. On - lar tut - muş

əl - lə - rin - də Ə - tir - li çi - çək - lər.

ARAXÇININ MƏNDƏDİR

Allegretto

1. A - rax - çı - nın mən - də - dir, Sər - mi - şəm çe - mən - də - dir,
A - ləm gö - zə - lə dön - sə, Mə - nim gö - züm sən - də - dir.

Yar ney - lə - dim, ney - lə - dim sə - nə, Bir dö - nüb bax - ma - dın mə - nə.

ŞÜŞTƏR LADINDA RƏQSLƏR

UZUNDƏRƏ

G şüştər *G uyumep*

Moderato

The musical score is written for a single melodic line in G major (one sharp, F#) and 8/8 time. The tempo is marked 'Moderato'. The score begins with a short introduction labeled 'G şüştər' and 'G uyumep'. The main melody consists of 10 staves of music. The first staff of the main melody starts with a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a series of eighth notes. The melody is characterized by frequent trills, marked with 'tr' and 'tr#'. The piece concludes with a double bar line on the 11th staff.

ALMAZI

[illegible]

DAĞ ÇİÇƏYİ

The musical score is written for a single melodic line in 6/8 time. It begins with the tempo marking 'Moderato' and the dynamic 'mf'. The score includes several trills ('tr') and slurs. There are two main sections, each with first and second endings. The piece concludes with a final flourish marked 'f'.

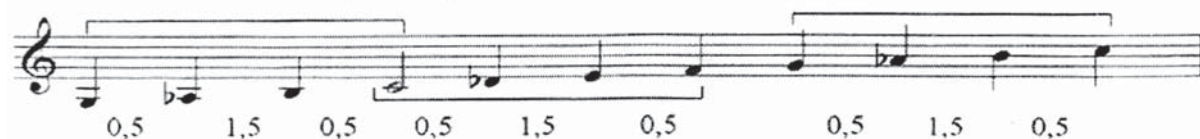

YÜZ BİR

ÇAARGAH

Do mayəli Çahargah ladinin səsqatırı

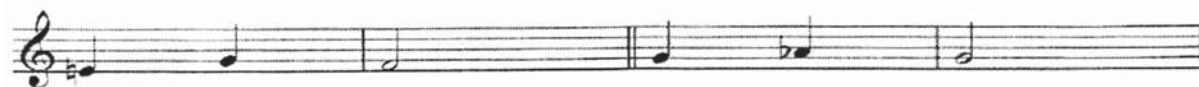

0,5 - 1,5 - 0,5 formulu üzrə qurulmuş üç bərabər tetraxord
 Çahargah ladinin səsqatarını əmələ gətirir; bu şərtlə ki,
 bunlardan alt tetraxord orta tetraxordla qovuşuq (zəncirvari)
 üsulda və orta tetraxord üst tetraxordla ayrı (yanışı birləşmə) üsulda
 birləşsin. Səsqatarının dördüncü pərdəsi birinci oktava - do - ladin
 mayəsi vəzifəsini görür,

Tam kadanslar

Yarım kadanslar

ÇAARGAH LADINDA MAHNILAR

BUDUR, BİR CÜT QARA GÖZ

Allegro con moto

Budur, bir cüt qa-ra göz ca - nı-mı al - ma - ğa gə - lir,
 Bi-ri(si) qol - la - rın a - çıb boy - nu-ma sal - ma - ğa gə - lir,

Bi-ri - si qəm - qüs-sə i - lə kön - lü-mü çal - ma - ğa gə - lir.

Ağ - dı bu-xa - ğı Gül - lü-nün, Yax - şı - dı ça - ğı Gül - lü - nün,

Gün ki - mi i - şiq ve - rir Ay - na bu-xa - ğı Gül - lü-nün.

GƏL, GƏL, AY ELLƏR GÖZƏLİ

Allegretto

Nax-çı-van-da bir qu-yu var, Nax-çı-van-da bir qu-yu var,

Şə-kər-dən şi - rin su-yu var, Hər gö-zə-lin bir so-yu var.

Gəl, gəl, ay el - lər gö-zə-li, Tez gəl, ay el - lər gö-zə-li.

Na - nə su - yu, na - nə şə - kər, Mə - nim kön - lüm

sə - ni çe - kər, Çə - kər, a - man, hey... çe - kər.

Gəl, gəl, ay el - lər gö-zə-li, Tez gəl, ay el - lər gö-zə-li.

ÇAHARGAH LADINDA RƏQSLƏR

ŞƏLƏXO

Allegro

This page contains ten staves of musical notation for a guitar solo in D major. The notation includes various trills and ornaments, which are indicated by the 'tr' symbol above specific notes. The music is written in a single melodic line, typical of a guitar solo. The key signature has two sharps (F# and C#), and the time signature is not explicitly shown but appears to be 4/4 based on the phrasing. The notation includes many beamed eighth and sixteenth notes, creating a fast and intricate melody. There are several repeat signs (double bar lines with dots) throughout the piece, indicating sections to be played multiple times. The overall style is that of a classical or romantic-era guitar solo.

BAYATI-ŞİRAZ

Do mayəli Bayatı-Şiraz ladının səsqatı

1 - 1 - 0,5 formulu üzrə qurulmuş və orta yarımton vasitəsilə birləşmiş (üst tetraxordun birinci pərdəsinə nisbətən) iki bərabər tetraxord Bayatı-Şiraz ladının şəsqatlarını əmələ gətirir. Bu şəsqatlarında alt tetraxordun axırncı pərdəsi - *do* - ladın mayəsidir.

Tam kadanslar

Yarım kadanslar

BAYATI-ŞİRAZ LADINDA MAHNILAR

AMAN OVÇU

G bayati-şiraz *Г баяты-шираз*

Andantino

A - man ov - çu, vur - ma mə - ni,

Mən bu ye - rin, a ba-lam, ma-ra - lı - yam.

Ma-ra - lı - yam, ma-ra - lı - yam,

Mən bu ye - rin, a gü-lüm, ma-ra - lı - yam, ba-la,

Yar ə - lin - dən, a ma-ma, ya-ra - lı - yam.

KÜÇƏLƏRƏ SU SƏPMİŞƏM

H bayati-şiraz *Н баяты-шираз*

Moderato cantabile

1. Kü - çə - lə - rə su səp - mi - şəm,
E - lə gəl - sin, e - lə get - sin,

Kü - çə - lə - rə su səp - mi - şəm,
E - lə gəl - sin e - lə get - sin,

yar gə - lən - də toz ol - ma - sın,
a - ra - mız - da söz ol - ma - sın,

Yar gə - lən - də toz ol - ma - sın.
A - ra - mız - da söz ol - ma - sın.

QUBANIN AĞ ALMASI

Allegretto moderato

1. Qu - ba - nın ağ al - ma - sı, ye - mə - yə
bağ al - ma - sı. Ya - nım gə - lə - nə qa - lib,
Ya - ra - mın sa - ğal - ma - sı. :// - sı. Ö -
-lü - rəm, ö - lü - rəm yar, Ya - nı - ram yar, se - vi - rəm
yar, gəl. Ö - :// gəl a - man, ö - lü - rəm yar,
ya - nı - ram yar, se - vi - rəm yar, gəl.

LAÇIN

Allegretto moderato

1. A - raz a - xar lül i - lə, 3
dəs - tə - dəs - tə gül i - lə.

Mən ya - rı - mı se - vi - rəm

şi - rin - şi - rin dil i - lə.

Nəqərat

Ay La - çın, can La - çın,

mən sə - nə qur - ban, La - çın.

ONU DEMƏ ZALIM YAR

G bayatı-şiraz *G баяты-шираз*

Andante

O - nu de - mə, za - lım yar? Dər -

-din, bə - lan a - lım yar. Sən ki be - lə

de - yil - din, Sə - ni bir öy - rə - dən var.

Qur - ban o - lum o göz - lə - rə,

Qur - ban o - lum o göz - lə - rə,

Mə - ni sa - lib nə gün - lə - rə.

BAYATI-ŞİRAZ LADINDA RƏQSLƏR

QAZAĞI

D bayati-şiraz *5* *3* *3* *3* *3* *3* *D баяты-шираз*

Allegro con Grio

The musical score is written for a single melodic line in the D Bayati-Şiraz mode. It begins with a key signature of one flat (B-flat) and a time signature of 8/8. The tempo is marked 'Allegro con Grio'. The notation includes a variety of rhythmic patterns, such as eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several triplet markings (indicated by the number 3) and trills (marked with 'tr'). The score is divided into measures by vertical bar lines, with repeat signs used in several places. Dynamic markings include 'f' (forte) and 'dolce' (softly). The piece ends with a final double bar line.

NƏLBƏKİ

G bayatı-şiraz *G баяты-шираз*

Allegretto

5 3 3

1. 2.

1. 2.

HÜMAYUN

Hümayun ladının iki növü mövcuddur:

I növ – “nəzəri hümayun”, II növ – “praktiki hümayun”.

I növ hümayun Üzeyir Hacıbəylinin lad nəzəriyyəsinə əsaslanır.

0,5 - 1,5 - 0,5 formulu üzrə qurulmuş və orta ton vasitəsilə birləşmiş iki bərabər tetraxord Hümayun ladının səsqratarını əmələ gətirir. Bu ladin səsqratarında iki mayə vardır. Onlardan birincisini - *do* - alt tetraxordun dördüncü pərdəsi, ikincisini isə - *lya* - üst tetraxordun dördüncü pərdəsi əmələ gətirir. Melodiyanın əmələ gəlməsi alt tetraxordun bir oktava yuxarıya qaldırılmasını tələb edir.

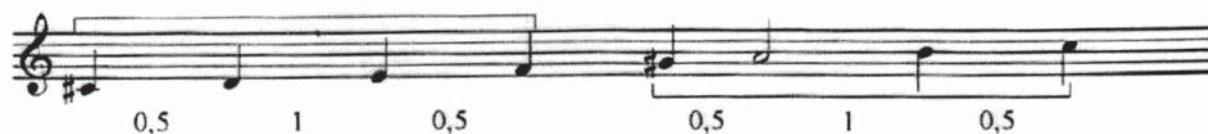
Bu halda səsqratarı belə olur:

Bu səsqratarı *lya* və *do* mayəli iki natamam «Şüştər» səsqratarından ibarətdir.

II növ hümayun Məmməd Saleh İsmayılovun lad nəzəriyyəsinə əsaslanır.

O, göstərirki, hümayun ladının səssırası şüştər ladi ilə eynidir. Yəni, $0,5t+1t+0,5t$ quruluşlu iki bərabər tetraxordun ayrı üsulla (art.2) birləşməsindən həm şüştər, həm də hümayun ladının səssırası yaranır. Əgər şüştər ladinə həmin lad səssırasının III və VI pillələri əsas pillələrdirsə, hümayun ladinə II və IV pillələr əsas sayılır. Hümayun ladinə II pillə tonika (T), IV pillə isə xarakter ton (x.t) adlanır. Bu zaman səssıranın II pilləsində tam kadans, IV pilləsində yarım kadans qurulur.

Qeyd edək ki, xalq musiqisi və bəstəkar əsərlərində rast gəlinən hümayunun məhz 2-ci növüdür. Bu səbəbdən biz, hümayun ladının 2-ci növünün səssırasını və II, IV istinad pillələrini əyani olaraq musiqi nümunələri üzərində göstərəcəyik.

HÜMAYUN LADINDA RƏQS DURNA

F hümayun *F хумаюн*

C süştər *C шуштер*

Andante

tr p

süştər

tr *hümayun*

tr

mf

MİLLİ MUSİQİ TƏHSİLİNİN İSLAHATI ÜZRƏ

Ə D Ə B İ Y Y A T

1. *Bədəlbəyli F.* Layihənin rəhbərindən // Üzeyir Hacıbəyli. Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları / layihənin rəhbəri: Fərhad Bədəlbəyli, layihənin koordinatoru: Oqtay Abasquliyev, elmi redaktor: Tariyel Məmmədov, redaktor və metodik tövsiyələrin tərtibçisi: Cəmilə Həsənova, məsləhətçi: Ramiz Zöhrabov. – Bakı: Apostrof, 2010. – S. 5-7.
2. *Bədəlbəyli F.* Ön söz // Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının Orta ixtisas musiqi məktəb-studiyası – 30. Tarixdən səhifələr: məqalələr toplusu / tərtibatı və ümumi redaksiya: Tərlan Seyidov, elmi redaktorlar: Rəna Səfərlibəyova, Turan Məmmədaliyeva. – Bakı: Elm və Təhsil, 2010. – S. 5.
3. *Bədəlbəyli F.* Elmi-ifaçılıq müsabiqə və konfransları – ifaçı-musiqiçilərin yaradıcı işinin yeni növləri kimi // Qara Qarayev adına pianoçuların Birinci Beynəlxalq elmi-ifaçılıq müsabiqəsi və «Fortepiano Qara Qarayev yaradıcılığında» Birinci Beynəlxalq elmi-ifaçılıq konfransının materialları (Bakı, 6 – 10 dekabr 2010-cu il) / baş redaktor: Fərhad Bədəlbəyli, redaktor-tərtibçilər: Tərlan Seyidov, Sevda Məmmədova. – Bakı: Mütərcim, 2012. – S. 4-7.
4. *Ибрагимова А.* Национальная ладовая система Узеира Гаджибейли – в основе реформирования музыкального образования: мастер-класс профессора Тарлана Сеидова на семинаре преподавателей музыкальных школ // «Зеркало». – 2012. – 31 марта.
5. *Ибрагимова. А.* Система Узеира Гаджибейли в действии // «Зеркало». – 2012. – 17 апреля.
6. *Кенгерлинская Т.* Школа-студия Бакинской Музыкальной Академии: традиции и новаторство // «Тəhsil, mədəniyyət, incəsənət». – 2005. – № 1 (21). – S. 68-71.
7. *Микеладзе Г.* В Баку прошёл вечер музыки Узеира Гаджибейли // «1news.az» [сайт]. – 2012. – 19 апреля.
8. *Seyidov T.* Məktəb-studiya Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının eksperimental bazası kimi // Musiqi ifaçılığı və nəzəriyyəsi məsələləri: Məktəb-studiyanın müəllimlərinin elmi-metodoloji işlərinin toplusu / tərtibçi-redaktor: Tərlan Seyidov. – Bakı: Adiloğlu, 2009. – S. 3-5.
9. *Seyidov T.* Ön söz // Üzeyir Hacıbəyli. Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları: musiqi məktəbləri və texnikumları üçün «Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları», «Solfecio», «Xor sinfi» «İmprovizasiya və bəstələmə», «İxtisas aləti» və «Ümumi fortepiano» fənlərində Azərbaycan ladlarının öyrənilməsinə dair adaptasiya olunmuş dərs vəsaiti / tərtibçi: Tərlan Seyidov. – Bakı: E. L., 2010. – S. 5-7.
10. *Seyidov T.* Azərbaycan xalq musiqi mədəniyyətinin ənənələrinin ən yeni qavranılma prinsipləri (məktəb-studiyanın təcrübəsindən) // Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının Orta ixtisas musiqi məktəb-studiyası – 30. Tarixdən səhifələr: məqalələr toplusu / tərtibatı və ümumi redaksiya: Tərlan Seyidov, elmi redaktorlar: Rəna Səfərlibəyova, Turan Məmmədaliyeva. – Bakı: Elm və Təhsil, 2010. – S. 13-15.
11. *Сеидов Т.* О работе над адаптированным изданием научного труда Узеира Гаджибейли «Основы Азербайджанской народной музыки» для учащихся музыкальных школ // Üzeyir Hacıbəylinin 125, Bakı Musiqi Akademiyasının 90 illik yubileylərinə həsr olunmuş respublika elmi-praktik konfransının materialları (Bakı, 31 may – 2 iyun, 2011). – Bakı: Mütərcim, 2011. – S. 32-36.
12. *Сеидов Т.* 30-летний юбилей школы-студии в свете решений целевой задачи реформирования общего музыкального образования // Современные технологии и методики профессионального музыкального образования: материалы Международной дистанционной научно-практической конференции / под научной редакцией Т.В.Свитовой. – Самара: СамЛюксПринт, 2011. – С. 7-16.
13. *Сеидов Т.* Экспериментальный приём в школу-студию на основе инновационных методов выявления юных дарований // «Эхо». – 2011. – 31 марта.
14. *Сеидов Т.* Подведены итоги научно-экспериментальной деятельности школы-студии Бакинской Музыкальной Академии в области реформирования музыкального образования // «Day.Az» [сайт]. – 2011. – 5 октября.

**AZƏRBAYCAN XALQ MUSIQİSİNİN ƏSASLARININ
ÖYRƏNİLMƏSİNƏ DAİR TƏKLİF OLUNAN
NOTOQRAFIYA**

1. Azərbaycan el nəğmələri / nota salan və harmonizə edənlər: *Ü.Hacıbəyov və M.Maqomayev*. – Bakı: İşıq, 1985.
2. Azərbaycan xalq rəqsləri: fortepiano üçün işləmələr / tərtib edənlər: *F.Bədəlbəyli, O.Rəcəbov, G.Abdullazadə, N.Mustafayev*. – Bakı: Mütərcim, 2011.
3. Azərbaycan xalq mahnıları: fortepiano ilə oxumaq üçün işləmələr / tərtibçi və işləyəni – *L.Abasova*. – Bakı: «Təhsil» EİM, 2005.
4. Azərbaycan xalq mahnıları: I, II cild / tərtib edən – *S.Kərimi*, redaktor – *E.Dadaşova*. – Bakı: Öndər nəşriyyatı, 2005.
5. Azərbaycan xalq musiqisinin antologiyası. I cild: Azərbaycan xalq mahnıları. – Bakı: 2003.
6. Azərbaycan xalq musiqisinin antologiyası. II cild: Azərbaycan xalq rəqsləri. – Bakı: 2003.
7. Azərbaycan xalq musiqisinin antologiyası. III cild: Azərbaycan muğamları və rəngləri. – Bakı, 2004.
8. Azərbaycan xalq musiqisinin antologiyası. IV cild: Azərbaycan muğamları və rəngləri – Bakı: 2005.
9. Azərbaycan xalq musiqisinin antologiyası. V cild: Azərbaycan muğamları və zərbi mugamlar. – Bakı: 2005.
10. Azərbaycan xalq musiqisinin antologiyası. VI cild: Azərbaycan təsnifləri, dəraməd, diringi və rəngləri, mugamlar və zərbi mugamlar. – Bakı: 2006.
11. Azərbaycan xalq musiqisinin antologiyası. VII cild: Azərbaycan aşiq musiqisi. – Bakı: 2007.
12. Azərbaycan xalq rəqs melodiyları: / not yazısı *B. Hüseynlinindir*. I dəftər – Yallı. – Bakı: 1965; II dəftər – Halay. – Bakı: 1966.
13. Azərbaycan xalq rəqsləri / not yazısı: *T.Quliyev, Z.Bağırov, M.İsmayilov*. – Bakı, 1951.
14. Azərbaycan dəraməd və rəngləri / not yazısı: *E.Mansurov*. – Bakı, 1984.
15. Azərbaycan qədim el havaları / not yazısı: *E. Mansurov*. – Bakı, 1990.
16. *Bakıxanov Ə.* Azərbaycan xalq rəngləri. – Bakı, 1964.
17. *Bakıxanov Ə.* Azərbaycan ritmik muğamları. – Bakı, 1968.
18. *Bakıxanov Ə.* Muğam, mahnı, rəng. – Bakı, 1975.
19. *Əmirov F.* Azərbaycan xalq mahnılarının səs və fortepiano üçün işlənməsi. – Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı.
20. *Əsədullayev A.* Hümayun. – Bakı: Adıloğlu, 2002.
21. *Əsədullayev A.* Rast və Çahargah. – Bakı: Adıloğlu, 2005.
20. *Quliyev T.* 15 Azərbaycan xalq rəqsi. – Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı, 1955.
21. *Кулиев Т.* 10 танцев в обработке для фортепиано / мелодии: *Мамедага Агаев*. – Баку: Азмузгиз, 1960.
22. *İbrahimova S.* Azərbaycan təranələri: fortepiano üçün 15 pyes. – Bakı: Mars-print, 2009.
23. *İbrahimova S.* Forteplano üçün Azərbaycan mahnı və təsnifləri əsasında pyeslər // Xüsusi pedaqoji hazırlıq kursu üzrə müntəxabat. – Bakı: Adıloğlu, 2008, s. 133-174.
24. *İsazadə Ə., Məmmədov N.* Azərbaycan xalq mahnıları və oyun havaları. – Bakı: 1984.
26. *Məmmədov N.* Azərbaycan muğamları «Çahargah» və «Hümayun». – Bakı: 1963.
27. *Məmmədov N.* Azərbaycan muğamları «Rast» və «Şahnaz». – Bakı: 1963.
28. *Nəzirova E.* Pyeslər: Azərbaycan xalq melodiylarının fortepiano üçün işləmələri. – Bakı: Azərnəşr, 1963.
29. *Rüstəmov S.* Azərbaycan xalq mahnıları. – Bakı: Azərnəşr, 1967.
30. *Rüstəmov S.* Azərbaycan xalq rəngləri: I dəftər. – Bakı: Azərnəşr, 1954; II dəftər. – Bakı: Azərnəşr, 1956.
31. *Rüstəmov S., Əmirov F., Quliyev T.* Azərbaycan xalq mahnıları / tərtibçi – *Bülbül*. I cild – Bakı: İşıq, 1981; II cild – Bakı: İşıq, 1982.
32. *Zeynalı A.* Çahargah: fortepiano üçün. – Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı, 1939.

**TÖVSIYƏ OLUNAN
ƏDƏBİYYAT**

1. *Abdullayeva S.* Azərbaycan xalq çalğı alətləri. – Bakı, 2002.
2. *Abdullazadə G.* Qədim və orta əsrlərin musiqi mədəniyyəti: tarixi-fəlsəfi təhlil. – Bakı, 1996.
3. *Abəzqauz İ.* Azərbaycan musiqisində Ü.Hacıbəyovun bədii kəşflərinin inkişafı // XX əsrin Azərbaycan musiqisi: məqalələr toplusu / tərtibçi və elmi redaktor – *A. Tağızadə*. – Bakı: 1994.
4. Azərbaycan xalq musiqisi: öçerklər / müəlliflər: *Ə.İsazadə, Ə.Eldarova, R.İsmayilzadə, N.Məmmədov, R.Zöhrabov, B.Hüseynli*. – Bakı: Elm, 1981.
5. *Babayev E.* Azərbaycan muğam dəstgahlarında ritm-intonasiya problemləri. – Bakı: Ergün, 1996.
6. *Bağırova S.* Azərbaycan muğamı: məqalələr, məruzələr, tədqiqatlar. – Bakı: Elm, 2007.
7. *Eldarova Ə.* Azərbaycan aşiq sənəti. – Bakı: 1986.
8. *Əliyeva F.* XX əsr Azərbaycan musiqisi: tarix və zamanla üz-üzə. – Bakı: Elm, 2007.

9. Əliyeva İ. Azərbaycan musiqisi əsasında lad-intonasiya eşitmə hazırlığı üzrə praktiki vəsait. – Bakı: Adiloğlu, 2010.
10. Hacıbəyov Ü. Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları. Bakı, 2010.
11. Hacıbəyli Ü. Əsərləri 4 cildə. Bakı, 1965.
12. Hacıbəyli Ü. Azərbaycan türklərinin musiqisi haqqında / təqdim edən, ön söz və lüğətin müəllifi – F.Əliyeva. – Bakı: Adiloğlu, 2005.
13. Həsənova C. Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərində milli ladların təzahürü. – Bakı: Mars-Print, 2004.
14. Həsənova C. Azərbaycan musiqisinin məqamları. Bakı, «Elm və Təhsil», 2012
15. İmrani R. Muğam tarixi. – Bakı: 1998.
16. İsmayilov M. Azərbaycan xalq musiqisinin janrları. – Bakı: Az.SSR Elmlər Akademiyası, 1960.
17. İsmayilov M. Azərbaycan xalq musiqisinin məqam və muğam nəzəriyyəsinə dair elmi-metodik öçerklər. – Bakı: Elm, 1991.
18. İsazadə Ə. Azərbaycan musiqi folklorunun öyrənilməsi tarixindən // Azərbaycan xalq musiqisi: öçerklər. – Bakı: 1981.
19. Məmmədov T. Azərbaycan klassik aşiq havaları. – Bakı: 2009.
20. Məmmədov T. Azərbaycan aşiq yaradıcılığı. – Bakı: 2011.
21. Məmmədova R. Azərbaycan muğamı. – Bakı: Elm, 2002.
22. Seyidova S. Azərbaycan xalq professional musiqisi. – Bakı: Şirvanəşr, 1998.
23. Səfərova Z. Üzeyir Hacıbəyov yaradıcılığında nəzəri və estetik problemlər. – Bakı: Elm, 1985.
24. Hacıbəyov Üzeyir ensiklopediyası. – Bakı: Azərbaycan, 1996.
25. Yusifova A. Azərbaycan bəstəkarlarının işləmələri. – Bakı: Adiloğlu, 2009.
26. Yusifova A. «Azərbaycan xalq melodiyalarının işlənməsi və aranjimanı» fənni üzrə dərs vəsaiti. – Bakı: Adiloğlu, 2004.
27. Zöhrabov R. Şifahi ənənəli Azərbaycan professional musiqisi: dərs vəsaiti. – Bakı: Azərbaycan ensiklopediyası, 1996.
28. Zöhrabov R. Zərbi muğamlar. – Bakı: Mars-print, 2004.
29. Zöhrabov R. Azərbaycan rəngləri. – Bakı: Mars-print, 2006.

Rus dilində

30. Абасова Э. Узеир Гаджибеков. – Баку: Азернешр, 1975.
31. Гаджибеков У. О музыкальном искусстве Азербайджана. – Баку: Азернешр, 1966.
32. Зограбов Р. Азербайджанские теснифы. – Москва: Советский композитор, 1983.
33. Исмаилов М. Ладовые особенности азербайджанской народной музыки // Учёные за-

- писки Азгосконсерватории. – 1972. – № 1 (9).
34. Исмаилов М. Структурные особенности ладов азербайджанской народной музыки: методическая разработка. – Баку: 1972.
35. Кафарова З. «Кероглу» Узеира Гаджибекова. – Баку: Язычы, 1981.
36. Мамедов Т. Традиционные напевы азербайджанских ашыгов. – Баку: Ишыг, 1989.
37. Махмудова Г. Генезис и эволюция оstinатности в азербайджанской музыке. – Баку: Нурлан, 2006.
38. Энциклопедия. У Гаджибекова. – Баку: Азербайджан, 2003.
39. Юсифова А. Солтан Гаджибеков. Обработки азербайджанских народных мелодий: учебное пособие. – Баку: Мутарджим, 2011.

SAYTOQRAFIYA

1. Üzeyir Hacıbəyli. «Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları» / layihənin rəhbəri – Fərhad Bədəlbəyli, elmi redaktor – Təriyel Məmmədov: <http://musicbook.musigi-dunya.az>
2. Üzeyir Hacıbəyli. «Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları»: Musiqi məktəbləri və texnikumları üçün Azərbaycan ladlarının öyrənilməsinə dair adaptasiya olunmuş dərs vəsaiti / tərtibçi – Tərzan Seyidov: www.baku-art.az
3. Azərbaycan diskografiyası. 1900-1940-ci illər kataloqu: <http://diskografiya.musigi-dunya.az>
4. Azərbaycanın ənənəvi musiqisi atlası: <http://atlas.musigi-dunya.az>
5. Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyası: <http://diskografiya.musigi-dunya.az>
6. Üzeyir Hacıbəyli internet portalı: <http://uzeyir.musigi-dunya.az>
7. Üzeyir Hacıbəyli elektron ensiklopediyası: <http://uzeyirbook-dunya.az>
8. Üzeyir Hacıbəylinin «Leyli və Məcnun» virtual muzeyi: <http://leyli-mejnun.musigi-dunya.az>
9. Üzeyir Hacıbəylinin «Arşın mal alan» virtual muzeyi: <http://arshin.musigi-dunya.az>
10. Üzeyir Hacıbəylinin «O olmasın, bu olsun» virtual muzeyi: <http://meshadi.musigi-dunya.az>
11. Üzeyir Hacıbəyli. Dərs vəsaiti: <http://ders.musigi-dunya.az>
12. Əfrasiyab Bədəlbəylinin «Musiqi lüğəti»: <http://lugat.musigi-dunya.az>
13. Muğam ensiklopediyası: <http://mugam.musigi-dunya.az>
14. Musiqinin elektron kitabxanası: <http://e-library.musigi-dunya.az>

MÜNDƏRİCAT

Şagirdlərin lad təfəkkürünün inkişafında milli musiqi folklorun əhəmiyyəti.....	3
--	---

RAST

RAST ladinin səsqaatı, tam və yarım kadanslar	6
<i>Mahnılar:</i>	
Aman nənə	7
Ay Dilbər	8
Ceyran sevgilim	9
Çal-oyna	10
Əlində sazin qurbanı	11
Mən gedirəm Zəngilana	12
Məni dövrü fələk qoymus	13
Yar gəlir	13
Sona xanım	14
Səfəq sökülərkən	14
Süsən sünbül	15
Sürməli qız	16
<i>Rəqlər:</i>	
Azərbaycan	17
Darçını	18
Brilyant	19
Əsgəranı	19

ŞUR

ŞUR ladinin səsqaatı, tam və yarım kadanslar	21
<i>Mahnılar:</i>	
Ahu kimi	22
A dağlar	22
Alma	23
Ay qadası	24
Bazarda alma	25
Bülbülün geydiyi sarı	26
Çixdi günəş	26
Dəli ceyran	27
Dilbərim	28
Gülə-gülə	29
Azərbaycan maralı	30
Qara qaşın vəsməsi	31
Qara tellər	32
Yadıma sən düşəndə	33
Səndən mənə yar olmaz	33
Qalalıyam	34
Nəzr eyləmişəm	35
Sarı gəlin	36
Şuşa ceyranı	37
Yaylıq	38
<i>Rəqlər:</i>	
Atlanma	39
Bakı	40
Qəhrəmanı	41
Cıdır	42
Qızılgül	43
Yallı	44

SEGAH

SEGAH ladinin səsqaatı, tam və yarım kadanslar	45
<i>Mahnılar:</i>	
Anacan	46
Bəri bax	47
Ceyran bala	48
Evləri var xana-xana	49
Xumar oldum	50

Kəlik	51
Muleyli	52
Naxçıvan	52
Ninni	53
Sarı bülbül	53
O sürməli gözlərin	54
Şuşanın dağları	55
Uca dağlar başında	56
<i>Rəqlər:</i>	
Tərəkəmə	57
Qəşəngi	58
Qıtqılıda	59
Lətifə	60
Mirzəyi	61
Vəğzalı	62
Cığcığa	63

ŞÜŞTƏR

ŞÜŞTƏR ladinin səsqaatı, tam və yarım kadanslar	64
<i>Mahnılar:</i>	
Aman kəlik əlindən	65
Ay Sona	66
Girdim yarın bağçasına	66
Gül bağçalar	68
Araxçının məndədir	68
<i>Rəqlər:</i>	
Uzundərə	69
Almazı	70
Dağ çiçəyi	71
Yüz bir	72

ÇAHAĞAH

ÇAHAĞAH ladinin səsqaatı, tam və yarım kadanslar	73
<i>Mahnılar:</i>	
Budur, bir cüt qara göz	73
Gəl, gəl, ay ellər gözəli	74
<i>Rəqlər:</i>	
Şələxo	75

BAYATI-ŞİRAZ

BAYATI-ŞİRAZ ladinin səsqaatı, tam və yarım kadanslar	77
<i>Mahnılar:</i>	
Aman ovçu	78
Küçələrə su səpmişəm	78
Qubanın ağ alması	79
Laçın	79
Onu demə zalım yar	80
<i>Rəqlər:</i>	
Qazağı	81
Nəlbəki	82

HÜMAYUN

HÜMAYUN ladinin səsqaatı, tam və yarım kadanslar	83
Durna	84
Milli musiqi təhsilinin islahatı üzrə ədəbiyyat	85
Azərbaycan xalq musiqisinin əsaslarının öyrənilməsinə dair təklif olunan notoqrafiya	86
Tövsiyə olunan ədəbiyyat	86
Saytoqrafiya	87